

erdiko kaira

Finantzazioa diskogintzan

Etorkizuna entzuleen esku

Diskogintzaren industria krisian dagoela, behin eta berriro errepikatzen den leloa da. Horren arrazoa? Entzuleek ez dutela diskorik erosten. Baina zer gertatuko litzateke diskoa entzuleek eurak finantzatzeko balute? Mikel Laboaren omenezko Txinaurriak eta Zea Mays-en Era diskoek zaletuei esker egin dute aurrera.

LANDER MUÑAGORRI

AUTOGESTIOAK bide luze eta zabala dauka egina diskogintzaren alorrean. Norberak bere kabuz, eskura dauzkan baliabideekin nahierara bere lana aurrera ateratzeko ereduak da autogestioarena, esan beharrik ez dago. Baina gehienetan sortzaileak izaten dira proiektuak finantzatzen dituztenak. Euren poltsikotik ateratzen da dirua, eta normalean ez dute berriro berreskuratzen.

Eguno teknologiak prozesu hori erraztu du, ekoizteko eta entzuleen artean zabaltzeko baliabide berriak eskainiz. Eta orain, web 2.0-ari esker, musikariak euren produktu autogestionatuak finantzatzeko aukerak ere topatu dituzte.

Eredu diferenteak daude eta horien artean azpimarratzekoa da *Crowd funding*-a, edo finantzazio jendetsua. Eredu honek inberti-

Zea Mays taldeak (argazkian eskuin aldean) eta Bidehutssek 2010aren hondarrean hurrenez hurren argitaratu dituzten *Era* eta *Txinaurriak* diskoetan finantzazio modu berritzaileak erabili dituzte. Izan dira antzeko esperientzia gehiago ere. Eta, duda gutxi, aurrerantzean gehiago ikusiko ditugu.

tzaile bakarra baino, asko bilatzen ditu, hau da, diru kopuru txikia eskainiko duten hamai-ka inbertitzaile. Taldeak izango du hitza proiektu batek aurrera edo atzera egingo duen erabakitzeke, ez inbertitzaile handi bakarrak. Gainera, inbertitzaile izateko aukera hori denei zabaltzen zaienez, esan daiteke gizarteari eskaintzen zaiola erabakitzeke eskubidea. Eta dirua jarri duen pertsona bakoitzak kaleratuko den disko edo produktuaren gainean zenbait eskubide izango ditu.

Eredu horren adibide da 1989an Extremoduro taldeak egin zuena. Urte hartan 250 txartel saldu zituzten, bakoitza 1.000 pezeta-ren truke, eta jasotako diruarekin *Rock transgresivo* maketa grabatu zuen. Laguntzaren truke, bonua erosi zutenen izenak agertzen ziren maketaren kredituetan. Garai haietan beste aukerarik ez, eta ahoz ahokoaren bidez saldu ziren bonuak, Internet erabili gabe.

Baina Internetek erakusten du finantzazio eredu hau zenbateraino den baliagarri. Marillion talde britainiarra izan zen sarea erabiltzen lehenengoetarikoa: 1997an Europako biraren ondoren, AEBtako birarentzat ez zuten behar adina diru. Halaxe adierazi zuen taldekide batek beraien webgunean, eta hori ikusirik, proposamena luzatu zuen jarraitzaile

batek, dirua Internet bidez biltzeko zaleen artean. Baita lortu ere, bost hilabeteren buruan 60.000 dolar lortu baitzituzten. Ordainetan, taldeak bira horretan grabatutako diskoa dirua jarritako zale bakoitzari oparitu zien. Orduz geroztik, Marillionek bira berriren bat egin behar duen bakoitzean, sistema honi heltzen dio.

Gurean, Txinaurriak

Euskal musikagintzan ere, *Crowd Funding* ereduaren antzeko esperientziak egon dira azken denboraldian. Pasa den urteko abenduan Mikel Laboaren omenez Bidehuts-ek argitaratu zuen *Txinaurriak* diskoak, esaterako, antzeko oinarriak izan ditu. Argitaratze data baino hiru hilabete lehenago jarri zuten salgai Interneten, parte hartzen zuten musika taldeen izenak bakarrik jakinarazita. Aldez aurretik sarearen bidez erosiz gero, merkeago lor zezaketen erosleek, eta era horretan 200 kopia inguru saldu zituzten. Lortutako diruarekin diskoa aurretik finantzatzea lortu ez bazuten ere, “hasiera batean egin beharreko gastu batzuei aurre egiteko lagundu zigun”, dio Asier Zulueta Bidehuts-eko kideak.

Aurre-salmentaren kontzeptua, hala ere, ez da gauza berria Bidehutsentzat. 2009an

Anariren *Irla Izan* diskoarekin estreinakoz egin zuten eta geroztik disko guztiak kaleratu baino hiru aste lehenago jartzen dituzte salgai webgunean. Baina salmenta bide honek ez du aurretiazko finantzazioa bermatzen. Argitaratzerakoan erosleei zenbat disko bidali behar zaizkien jakiteko balio du. “Bidehutsen bakoitzak bere diskoa ekoizten du, talde bakoitzak daki zenbat kontzertu eskaini behar dituen argitalpen berriarekin, zein diru duen aurreztuta edo zenbat jarri behar duen bere patrikatik”, azaldu du Zulueta. Baina *Txinaurriak* argitalpenarekin ezberdina izan zen. “Bidehutsen talde guztia geunden proiektu honen atzean, eta bakoitzak bere poltsikotik dirua ez jartzeko, horregatik egin genuen eredu honen aldeko apustua. Einstürzende Neubaten talde alemaniarrek ere, hurrengo diskoa ordaintzeko laguntza eskatu zien euren zaletuei. Adibide hori gure artean aipatu genuen, eta bideragarria zela iruditu zitzaigun”. Mikel Laboaren omenezko diskoa finantzatzeko adina dirurik ez zuten lortu, baina hala ere, eredu honekin gustura agertu da Asier Zulueta.

Zuzenekoak, diskoaren truke

Zea Mays taldeak 2010. urtean argitaratu du azken lana, *Era* izenburupean. Autogestioan bide oparoa egin dute bilbotarrek, eta oraingo lan honetan pauso bat harago joan dira. Aurreko diskoetan sekula ez zuten jarritako dirua berreskuratu, ez zelako salmentekin lortutakoaren parera iristen. Baina azken diskoan lortu dute. Beste eredu bati heldu diote horretarako: lan berriaren zazpi aurkezpen kontzertuetan diskoa doan banatu zuten ikusleen artean. Diskoa eta zuzenekoak, dena, 10 euroren truke.

“Diskoetxeen mundu honekin oso erreta gaude. Diskoa osorik guk egin badugu, ez gara ibili behar diskoetxe baten atzetik lan berri bat argitaratu nahi dugun bakoitzean”, dio Aiora Renteria taldeko abeslariak. Disko

baten ekoizpena nola egiten den ikasten, pausoz pauso joan dira bilbotarrak. “Dena gure kabuz egiteko gai ginen, baina banatzaileekin jarraitzeak ez gintuen sobera kontentitzen”. Horregatik, lokalean *brainstorming* baten ondoren bururatu zitzaizen zuzenekoetan diskoa banatzea. “Era originala iruditu zitzaigun banaketarako, azken finean interesgarria da zuzenean ikusitako talde baten diskoa etxera eramatea...”, dio Renteriak. Eredua eurei bururatu baldin bazitzairen ere, ostera jabetu ziren Ezkerraldeko talde batek aurretik antzeko sistema erabili zuela diskoak banatzeko. Miel De Hiel (MDH) taldeak kontzertuetan diskoak sarreraren truke banatu zituen Zea Mays bezalaxe.

“Diskoa osorik guk egiten badugu, ez gara ibili behar diskoetxe baten atzetik lan berri bat argitaratu nahi dugun bakoitzean”

AIORA RENTERIA, ZEA MAYS

Eredu arrakastatsua dela uste du Aiora Renteriak, diskoaren gastuak lehen aldiz banaketarekin berdindu dituztelako. Euskal Herri osoan emandako aurkezpeneko zazpi kontzertuetara 3.500 pertsona inguru bertaratu ziren, eta beste hainbeste disko banatu. “Promozionalki, gainera, eredu ona izan da, jarraitzaile asko urduri jarri baitzen, eta e-mail mordera jaso dugu diskoa nola lortu ahal zezaketen galdetuz”, azaldu du. Azkenean, jendeak erakutsitako nahiari erantzunez, dendetara ere zabaldu dute diskoa, kasu honetan, banatzaile baten eskutik.

Etorkizuna, taldeen eta entzuleen esku

Diskogintza finantzatzeko ereduak etorkizunean nondik joango diren galdetzean, Aiora Renteriak dio taldeek hartuko dutela euren lanen gaineko kontrola. “Taldeen atera behar dute hau guztia aurrera, bestela krisialdiarekin gehien galtzen dugunak gu izango gara”. Egoerari aurre egiteko, sortzaileak eredu berriak asmatzen ari dira, baina “diskoetxeek ere berdina egin beharko lukete. Zergatik ez dute begiratzen kanpoan zer egiten ari diren?”.

Sortzaileek aurrea hartu dute eta finantzazio eredu berriekin ari dira lanean. Diru bila hastean, musikaria orain ez da inbertitzaile handi batengana bideratuko, jarraitzaile fideleengana baizik. Entzulearen esku dago etorkizuna. ■

